

Kungl. Utrikesdepartementet.

Avd:

Grupp:

Mål:

v. Winckelberg, dysh. major.

24.

Laarmann	Rattenhuber
Eyck, Tony	Oljelund
Giuroiu, Mirôn	"Hinckeldein"
Zechlin, Erich	David
von Bredow	Laaman (se Laarmann)
Schmid, Walter	Piekenbrok
Christian Ludwig av Mecklenburg	
Supprian	Waschkau
Bergemann	Mohrmann
Garbea Keitel	Ronchi
Koch	de Mohr
Meyer	Wallenstein
Hunold	Rantzau
Schmidt	Richter, Gustav
Pörzgen	v. Bentivegni
Schildknecht	Garbea
Spalcke	Roedl
Stahel	Dietl
Supprian	Gerstenberg
Lista över i fängelset Vladimir internerade tyskar	
Hahn	Ziervogel
Hertl, Josef	Bartha
Hüber	Skattula
Stahell	von den Beckenhoff
Divish	Haus
Stelzer	von Stritzky
Rensinghoff	Simon
von Hülsen	von Tschammer u. Osten
Manfred	Bütter, Karl
Hesch	
Kranitzer	
Hawlik	
Granitschek	
Eisenhauer	
Benes	
Pammer	
Daniel, Ruprecht	
Schneider	
Uibel	
Dangel	
Paulus	
Palczko	

Trandafilo, Franco
Anna Stella Giuseppina (dotter till Thomsen)
Zsukovsky
Gunneng
Colban
Hille
Johansson
Merkulov
Asenkratov
Weindorf, Abram Isakowitsch
Rudenko
Hille
Zechlin, Erich
von Assmuth
Siemen
Schumacher
Schubert
Ritter von Stranski
Kuhn, Herbert
Janosch Soket
Langfelder
Berg, Lars
af Sandeberg, Edward
Dietl
Batisfalvy
Nako, grevinna
Langlet
Kugel
Malinowski
Tolstoy
Wester
Joukowsky (Zsukovszky)-Volinsky, Gleb
Maklakov
Vaindorf, A.I.
Asenkratov
Smernitski
Bubnov
Maklakov
Schirnow

Trandafilow, Franco

Heinrich Christian zu Meckelburg, hertig

Listor över i Ungern anställda holländare
tillika med anteckningar ang. Argentinas,
Finlands, Greklands och Sovjetunionens anställda
för tillvaratagande av deras resp. intressen i
Ungern.

B-avdelningens personal i Ungern.

Uibel, Adam

Vogt, Gustav

Starke

Pammer

Tonsen

Utdrag av P.M., upprättat av Damgren den 22 februari 1954,
(bil. t. hbr.Kumlin-Jarring 24.2.54)

(28.7.1945-
10.9.1945 i
Lefortovskaja)

I Lefortovskaja befann sig Z.(envoyén Erich Zechlin)
i samma cell som en major v.Hinckeldey och Albert Laarmann,
vilka då redan varit cellkamrater i omkring ett år. Den förre
hade bedrivit livligt underrättelseutbyte med andra fångar
medelst knackningar i cellväggen. Z. hade ingen vetskap
om vart H. sedermera tagit vägen. Han visste emellertid,
att denne hade en fästmö, fröken Tony Eyck, som på den
tiden var bosatt i Säckingen. Z. har numera skrivit till
fröken Eyck, men ännu ej fått något svar. Om Laarmanns
senare öden visste Z., att denne den 4 september 1949. -----

Om Wallenberg visste Z:s medfångar förutom att han
var svensk blott att han tillfångatagits av ryssarna
i Budapest. Han hade sedermera med legationsrådet Mohrmann,
som han sammanträffat med såväl i Taischet som i Tapiau,
kollationerat sina hågkomster från Lefortovskaja, men han
underströk med bestämdhet, att hans vetskap om Wallenbergs
vistelse i Lefortovskaja härrörde från hans egna hågkomster
från juli-september 1945 och särskilt från vad han hört av
Hinckeldey, vilken var en ivrig och skicklig "knacknings-
telegrafist". - - - -

bil. t.

Utdrag av/hbr Jarring-Kumlin, 15.5.54.

- - - - -

Hinkeldey, Major im Generalstab, zu 25 Jahren Gefängnis
verurteilt, seit Ende 48 in Wladimir. Zum letzten
mal von ihm Anfang 53 gehört.

- - - - -

Avskrift.

STATSPOLISEN.

3:e rotelns 2:a byrå.

Till Herr Kabinettssekreteraren A.S. Lundberg,
Kungl. Utrikesdepartementet,
Stockholm.

Genom förre rumänske pressattachén Miron Giuroiu, vilken håller på med efterforskningar angående sin i Ryssland kvarhållne svärfar och av vilken jag tidigare fått tips i affären Raoul Wallenberg, har jag nu fått uppgift om att en person vid namn v.HINCKELDEY, adress am Birkenweiher, Solingen, känner till åtskilligt om förhållandena i de ryska fängelserna och lägren i Ryssland, där han vistats som krigsfånge. Huruvida han kan känna till något om Raoul Wallenberg är dock okänt, men med hänsyn till att han bor så nära Köln, kunde det måhända vara värt ett besök hos honom.

Stockholm den 22 juni 1954.

Undert. Otto Danielsson

Avskrift av chifftertelegram från UD till
beskickningen i Bonn, avsänt den 24 juni 1954.

Nr. 44

Kumlin från kabs. Damgrens PM 22
februari återopas. Hinckeldey, Birkenweiher,
Solingen, bör förhöras.

Bonn, p.t. Köln, den 3 juli 1954.
Strängt förtroligt. 3 bil.

Broder,

./.

Åberopande i särskild ordning mottagen instruktion ber jag härmed få överlämna en P.M. av Damgren om det samtal, som han igår hade i Solingen med herr von Hinckeldey, som är broder till den i Damgrens P.M. den 22 februari 1954 omnämnde majoren von Hinckeldey.

./.

Hinckeldey lämnade Damgren en lista över de personer av tysk eller österrikisk nationalitet, som enligt från Ryssland återkomna tyskar alltjämt befinna sig i Vladimir, ävensom en lista över de från Vladimir på senare tiden hemkomna personerna, vilka lämnat uppgifter om de kvarvarande. Jag får härmed närsluta dels avskrift av förstnämnda lista, där uppgifterna om Hinckeldeys broder återfinnas på sid. 7, dels listan över de från Vladimir hemkomna.

./.

Vi ha nu tänkt att närmast taga kontakt med amiral von Bredow och eventuellt med Walter Schmid (vilken sistnämnde emellertid synes vara identisk med författaren till den förteckning över Vladimir-fångar, som vi mottogo med Jarrings handbrev den 15 maj i år).

/u/ R. Kumlin

Herr Kabinettssekreteraren L u n d b e r g ,
Utrikesdepartementet.

KUNGL.

SVENSKA BESKICKNINGEN

Strängt förtroligt.P.M.

Jag besökte igår i Solingen direktören för Rhein-Ruhr-Banks därvarande filial Joachim-Hans von Hinckeldey, broder till f.d. generalstabsmajoren Hans-Helmut von Hinckeldey, vilken på sensommaren 1945 i Lefortovskaja-fängelset i Moskva befunnit sig i samma cell som förre tyske ministern i Kaunas envoyén Erich Zechlin (jfr min P. 22.2.54).

Hinckeldey, som för övrigt också varit generalstabs-officer och krigsfånge i Ryssland men endast befunnit sig i vanliga läger för militära fångar och återkommit för flera år sedan (han bor i Solingen sedan början av 1950), omtalade, att familjen för en tid sedan genom brev, dag-tecknat den 1 april i år, till brödernas i Wiesbaden boscatta moder erhållit direkt underrättelse från brodern, som sedan slutet av 1948 befunnit sig i Vladimir-fängelset

Då jag sade Hinckeldey, att anledningen till mitt besök vore, att vi sysslade med efterforskningar efter i Ryssland försvunna svenska medborgare (varvid det visade sig, att han aldrig hört namnet Wallenberg), förklarade Hinckeldey, att han gärna på allt sätt skulle bistå oss i försöken att få kontakt med tyskar, som återvänt från fångenskap i Ryssland. Han hade själv i samband med efter forskningarna efter brodern sammanställt dels en lista över i Vladimir befintliga tyskar och österrikare, dels en lista över de på senare tid från Vladimir återvända tyska fångarna, vilka båda listor han lämnade mig. Vad de hemkomna beträffade, ville han särskilt rekommendera kon

takt med i första hand amiral von Bredow och Walter Schmid, vidare även med hertig Christian Ludwig av Mecklenburg.

Såsom framgår av de preciserade källuppgifterna i Hinckeldeys lista över Vladimirfångarna, har Schmid bl.a. haft personlig kontakt med Karl Supprian under tiden 1949 till 17.6.53. (Denna tidsuppgift stämmer ju med den uppgift, som lämnats på sid. 2 i bil. 1 till hbr Jarring-Kumlin 15.5.54: "war mit ihm von März 1949 bis 17. Juni 1953 in der gleichen Zelle")

Utöver de i listan över de från Vladimir hemkomna ville Hinckeldeys särskilt fästa min uppmärksamhet på en person vid namn M. Bergemann, numera bosatt i Kiel-Wik, Projensdorferstrasse 32, som för en tid sedan återkommit från annan ort i Ryssland, och som, medan Hinckeldeys broder 1948 ännu var kvar i Lefortovskaja-fängelset i Moskva, då befann sig där i samma cell som denne.

Bonn, p.t. Köln, den 3 juli 1954.

Med vänlig hälsning
/u/ K.A. Damgren

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Gjorda örer fångar i
Vladimir lämnat till Leningrad

15. 2. 57

Strängt förtroligt.

Stockholm 15/7 1954.

2
1

Arshult

Ylle orsant

Envoyén Ragnar Kumlin

Kumlin last i Stålm

Bonn.

Broder!

Översänder några anmärkningar till Hinckeldeys namn-
lista såsom ledning för fortsatta förhör. Vidare över-
sänder jag en översikt över läget i Wallenberg-ärendet
för närvarande. Detta papper är som Du förstår av allra
ömtåligaste slag, varför jag ber Dig iaktta största möj-
liga diskretion. Eftersom det inte finns någon tjänsteman
hemma, som ken ärendet, och vi har så litet folk, att
jag inte kan be någon lära sig det, har jag själv fått
lov att skriva både denna översikt och en hel del annat.
Du får därför ha överseende, om Du finner det hela något
slarvigt gjort. Papperet är närmast avsett som en första
grundval för diskussionen om vidare åtgärder. Har Du
några personliga synpunkter, skulle jag sätta värde på
att höra dem. Papperet översändes närmast för att Du
skall få tillräcklig bakgrund att bedöma Din egen be-
skicknings insatser.

Din tillgivne
Arne S Lundberg

Avskrift.

Anm. till v. Hinckeldeys namnlista.

Pörzgen, sid. 14. Satt i Mohrmans cell i Lefortovskaja under den tid Mohrmann hade kontakt med de Mohr, Supprian, Roedel (Rödel, Roedel) och Wallenberg. Han har varit med-fångad till v. Bredow, Meyer och Bund, vilka alla tre är tillgängliga för förhör. Har Pörzgen berättat något för dem om Langfelder, Wallenberg, Roedel? Pörzgens personliga öden?

Schildknecht har tidigare nämnts som en av dem, som haft kontakt med vissa fångar i Wallenbergs omgivning. Vad vet Meyer och Bund om honom?

Spalcke, tidigare nämnd av de Mohr, nu även av Hille, om verkligen Spalcke är identisk med "Stachel", som Hille talar om. Hille erinrade sig inte mycket mer än att det fanns ett S och ett a i namnet. Möjligen kan han åsyfta den i Hinckeldeys lista nämnde Stahel. Den av Hille åsyftade personen har suttit med amiral Kraft och finnen Pelkonen i Lefortovskaja. Båda hade träffat Langfelder och tillhörde de fångar, som förhörts rörande Wallenberg. Spalckes fru finns i Tyskland och har tidigare varit i rysk fångenskap (enl. Mohrmann). Mohrmann och Meyer har träffat honom personligen.

Supprian har korresponderat genom knäckningar med Mohrmann rörande Wallenberg, troligen också med Roedel eller Wallenberg själv. Schmid kan höras om honom.

Utdrag av bil. t. Hamburg 21.7.55.

/samtal med Bergemann/

- - - - - (Lefortovskaja)

Am 4. Juni 1948 kam Lorke weg, und ein Major im Generalstab Heinz von Hinckeldey kam in die Zelle 202.

- - - - -

Utdrag av bil. t. Hamburg 27.7.1954.

(samtal med Bergemann)

190 Slutet av maj. Bergemann, Lorke, Krohner tillsammans.
Den 4.7.48 bortfördes Lorke, nästa dag infann sig von Hinckel-
dey, som suttit i nedre botten, där han varit tillsammans med
en kanslist vid ungerska legationen i Sofia och ungerske mili-
tär attachén i Bukarest. Då Bergemann den 21.7.1948 flyttade
till 146, blevo Krohner och Hinckeldey kvar. Han hade senare
icke hört mera om dem, men skrivit till Krohners hustru, fru
Paula Krohner, Bukarest, Strada Popa Savo 11, utan att få
svar.

Kinhelley 24

samtal med Victor Hahn.

Wien den 29 augusti 1955.

Nr 571.

2 bil.

HP 1. Strängt förtrolig.

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

./. Den 24 innevarande månad inkom till beskickningen bifogade skrivelse av den 22 augusti från herr Victor Hahn i Langenlois, Niederösterreich. Innan kontakt upptogs med Hahn, hemställde beskickningen hos inrikesministeriet om en snabb utredning om Hahns tillförlitlighet. Inrikesministeriet lämnade lördagen den 27 innevarande månad besked om, att "nichts Nachteiliges" föreläge mot honom. Samtidigt tillhandahölls vissa personalia och data, vilka sedermera kunde användas för kontrolländamål vid samtal med Hahn.

./. Lorentzon uppsökte Hahn söndagen den 28 innevarande månad i Langenlois, cirka 100 km nordost om Wien, och redogörelse för samtalet lämnas i bifogade promemoria.

Sven Allard

Kabs. ant.: Viktig rapport, som bekärftar, att ryssarna isolerade R.W. och vittnen i affären efter Vysjinskys svar 1947. Dateringarna i denna rapport böra jämföras med Hilles berättelse, som tro-
ligen är tillförlitlig.

A.L.

1230

Victor Hahn
Langenlois, N.Ö.,
Haindorferstr. 36

Langenlois, 22.8.1955.

An die Gesandtschaft des Königreiches Schweden in

W i e n .

Ich habe am 19.9. von dem Spätheimkehrer Hertl, Josef, Wien V., Siebenbrunnengasse, erfahren, dass ein Beamter Ihrer Vertretung vorsprach, selber jedoch z.Z. in Stiefern im Kamptal auf Urlaub ist. Vor 1 Monat hatte ich in Salzburg ein Zusammentreffen mit Herrn Joachim-Hans von Hinkeldey, welcher den Essener-Arbeitskreis zur Hilfe für die in Russland zurückgehaltenen Kriegsgefangenen führt. Ich habe mit H. v. Hinkeldey über einen Fall, der das Aussenministerium vom König. Schweden interessiert gesprochen und besprochen wie ich und diese Arbeitsgemeinschaft Ihnen helfen kann. Ich habe dieser Arbeitsgemeinschaft Hinweise gegeben und selbst vorbereitende Arbeit geleistet. Da ich annehme, Ihre Vorsprache betrifft Ihren Gesandtschaftsrat, welcher mit seinem Kraftfahrer in Budapest in Russ.Hände fiel.

Da ich in der Lage bin, wenn auch nur Hinweise, zu geben, mache ich Ihnen den Vorschlag einen Erhebungsbeamten zu mir zu senden, bitte jedoch um eine kurze Verständigung, damit Ihr Weg hierher nicht umsonst ist. Ich hoffe Ihnen behilflich sein zu können.

Gruss

(undert.) Victor Hahn.

1231

P. M.

Över samtal med Victor Hahn den 28 augusti 1955.

Victor Hahn, född den 18 maj 1919, österrikisk medborgare, före andra världskriget "Sportlehrer".

År 1939 inkallades Hahn till tysk krigstjänstgöring och tilldelades ett pansarförband. Han tillfångatogs i Bulgarien i september 1944 och fördes därefter till ett läger i närheten av Bukarest vid namn Kezia. Därefter transporterades han till flera krigsfängeläger i Rumänien bl.a. till Lager "Pyrotechnica", Lager "Michael Fidiasko" och hamnade slutligen i Lager "Budești", 60 km nordost om Bukarest, där han vistades intill januari 1945. (H. framhöll, att han vore osäker på de anförda ortsnamnens stavning.) Hitintills hade Hahn varit i rumänsk fångenskap men överfördes i januari 1945 till rysk fångenskap och vistades från januari till december 1945 i Focsani. Därifrån fördes han till Stalino, där han satt till februari 1949, då han formellt häktades och fördes till Moskva. I Moskva intogs Hahn under cirka 14 dagar i Lubljanka men endast för rutinförhör angående personalia. Efter Lubljankavistelsen satt han under februari till oktober 1949 i Butirki. Under denna tid dömdes Hahn såsom krigsförbrytare på administrativ väg till 25 års arbetsläger och han anlände i mitten av november 1949 till Vorkuta, schakt 8, läger 9. Där förblev han till juli 1950, då han på en månad förflyttades till tegelbruk nr 1, varifrån Hahn, utan för honom känd anledning, insattes i ett straffläger intill Vorkuta intill februari 1951. Från februari 1951 till augusti 1952 vistades Hahn i schakt 1 i Vorkutagruvorna. I augusti 1952 fördes han till Wladimir, varifrån han den 13 maj 1955 via Potmar fördes till Wiener Neustadt, där han inträffade den 25 juni 1955.

I Wladimir satt Hahn i cell nr 17 i den s.k. generals-

1232

etagen. Där sammanträffade han med den tyske översten Heinz Helmuth von Hinkeldey, vilken är broder till den i bilaga 1 omnämnde Joachim-Hans von Hinkeldey. Heinz Helmuth von Hinkeldey bad Hahn, att, när han bleve frigiven, han skulle sätta sig i förbindelse med brodern. Då Hahn frigivits skrev han ett brev till Joachim-Hans von Hinkeldey, vilken tidigare varit major och generalstabsofficer i tyska armén och vilken återvänt från rysk krigsfångenskap 1950. Han arbetar numera som prokurist i en bank i Solingen och är bosatt under adress Am Birkenweiher 77, Solingen. Sedan Hahn per post kommit i kontakt med Joachim-Hans von Hinkeldey, telegraferade denne, att han om tre dagar önskade sammanträffa med Hahn i Salzburg. Detta skedde också, varvid Hahn lämnade alla upplysningar om den i Wladimir fängslade brodern. von Hinkeldey å sin sida berättade, att han och två vänner startat den s.k. "Essner-Arbeitskreis zur Hilfe für die in Russland zurückgehaltenen Kriegsgefangenen". Under samtälets gång frågade von Hinkeldey, om Hahn icke under sin fångenskap hört talas om den i Budapest vid krigsslutet försvunne svenske diplomaten. Vid närmare eftertanke erinrade sig Hahn, att han i cell nr 17 i Wladimir sammanträffat med en österrikare vid namn Ernst Huber. Huber hade varit telegrafist och utbildat telegrafister i det tyska Abwehr. Han hade dock endast Obergefreiters grad. I det civila handlade Huber med "Kunststeinfliesen und Grabensteinen" nägonstans vid "Simmeringer Hauptstrasse i Wien". Huber infördes i cell nr 17 i mars 1954 och stannade där cirka en månad, varefter han förflyttades till "sannolikt cell nr 6". Hahn kunde erinra sig, att han under vistelsen i cell nr 17 åhört ett samtal mellan Huber och den tyske generalen Rainer Stahell, varvid Huber hade berättat, att han suttit i ensamcell ända tills det han kommit till cell nr 17 i Wladimir. Hahn kunde även erinra sig, att Huber som anledning till att han suttit i ensamcell sagt, att han under 1948 eller 1949 i Butirki suttit tillsammans med "chauffören till den i Budapest vid krigsslutet försvunne svenske diplomaten". Detta hade blivit hans olycka, då samtliga, som suttit tillsammans med chauffören och diplomaten, "sannolikt i början av 1949 blivit helt isolerade". Huber hade suttit i ensamcell till 1950 i Butirki, varefter han förts till Wladimir, där han ävenledes suttit i ensamcell, tills han i mars 1954 intogs i cell nr 17.

Några ytterligare detaljer om samtalet mellan Huber och general Stahell kunde Hahn icke erinra sig. Såvitt han kunde minnas, hade aldrig namnet på diplomaten och chauffören blivit nämnt, och Hahn kände ännu i dag icke till deras namn. Hinkeldey hade i Salzburg icke heller nämnt namnet. Då jag frågade Hahn, om han var absolut säker på, att Huber sagt, att det var i Butirki, som han 1948 eller 1949 hade sammanträffat med chauffören, tvekade Hahn och sade, att det även kunde hava varit Lefortovskaja eller Lubljanka.

Han hade skrivit till fru Stahell under adress Bielefeld, Dornbergerstrasse 21, och även erhållit svar från henne.

På tal om övriga medfångar i Wladimir meddelade Hahn, att han i cell nr 17 träffat en tysk tolk vid beskickningen i Sofia, Divisch. Vidare hade han hört talas om förre tyske ministern Bekerle men icke delat cell med denne. Så var även fallet med Stelzer och Rensinghoff, vilka Hahn nämnde utan att jag frågade. Vidare kände han till en "tysk militärattaché från Sofia, vid namn von Hülsen". Jag vill i detta sammanhang icke underlåta att nämna, att Joachim-Hans von Hinkeldey under samtalet med Hahn i Salzburg givit denne en lista över saknade tyskar, om vilka H. skulle försöka att erinra sig detaljer, och jag såg, när Hahn bläddrade i dessa, som hastigast namnen Stelzer och von Hülsen. På min fråga, om jag kunde få låna von Hinkeldeys listor, sade Hahn, att han icke visste, om det skulle strida mot von Hinkeldeys intentioner, varför han föredroge, att först inhämta tillstånd från Hinkeldey. Han lovade emellertid, att han vid ett besök i Wien omkring den 10 september skulle medföra listorna, så att jag skulle kunna få läsa desamma. Hahns argumentering om namnförteckningen framfördes på ett trovärdigt sätt.

Jag frågade, om Hahn kände dr Maximilian Manfred, vilket Hahn sade sig göra. Han hade emellertid icke närmare lärt känna Manfred av den anledningen, att denne betraktades såsom cellspion. "Manfred satt i inte mindre än 6 olika celler och det vet man ju, vad det betyder". Jag frågade, om detta var den allmänna uppfattningen om Manfred bland österrikarna, varpå Hahn sade, att jag säkert kunde få bekräftande upplysningar om

Manfred av Landesgerichtsrat Otto Hesch, vilken lär vara bosatt i Wien (beskickningen kommer att taga kontakt med Hesch). Hahn nämnde även, att Kranitser och Hawlik gingo ryssarnas ärenden (se 545 B. 23.8.55 och 559 B. 25.8.55).

Hahn uppgav vidare, att följande tre personer, som återvänt från fångenskapen, borde känna Huber, nämligen:

Major Granitschek,

Herr Eisenhauer (en tidigare i Abessinien bosatt österrikare, som för närvarande lär vistas hos sin syster i Wien),

Herr Benes, Baden bei Wien.

(Beskickningen kommer att efterforska och taga kontakt med dessa personer.)

Jag vill erinra om, att Ernst Huber är ett av de namn, som Philipp sökt, och vilket han vid samtalet med Pammer den 4 juli omnämnt som en av de personer, han har på de namnlistor, vilka han icke ville ställa till Pammers förfogande. Ehuru det icke är omnämnt i promemorian över samtalet (handbrev Allard/Lundberg 5.7.55), undersöktes av inrikesministeriet, huruvida Huber återkommit från fångenskapen, men det visade sig, att så icke var fallet. Efter vad som nu framkommit, kommer en ny undersökning att göras.

Hahn gjorde på mig ett intelligent och redigt intryck men tyvärr kunde vårt samtal icke hålla på tillräckligt lång tid, då han just hade ett privat sammanträffande på annat håll. Då Hahn på eget initiativ approcherat beskickningen, förelåg risk för, att han hade provokatoriska avsikter. Med anledning härav försökte jag få förbindelse med två från rysk fångenskap nyligen återkomna österrikiska poliskommissarier, vilka lär känna Hahn (Josef Hertel och Ruprecht Daniel) och som för närvarande vistas på semester i närheten av Langenlois. Då Hertel och Daniel voro på utflykt och jag efter flera timmars väntan icke fått kontakt med dem, återvände jag till Wien, sedan jag erfarit av de båda herrarnas pensionatsvärdinna, att de avse flytta tillbaka till Wien den 31 innevarande månad. Beskickningen skall därefter omedelbart kontakta dem.

Wien den 29 augusti 1955.

(Gunnar Lorentzon)

Utdrag av bil.1 till Wien 628, 27.9.55.

(samtal med Werner Schneider)

I Wladimir insattes Schneider i cell nr 65, där han var tillsammans med en tysk vid namn Adam Uibel, en österrikare vid namn Hans Dangel, Heinz Hinkeldey, en tysk stabs-officer hos general Paulus vid namn Rudi Palczo samt den tyske generalen Rattenhuber. - - - - -

Avskrift av personligt handbrev från Jan de Geer,
Röda Korset, till utrikesrådet Jarring, dagtecknat
den 10 oktober 1955.

Åberopande dagens telefonsamtal får jag bifogat i fotokopia
i 2 ex. översända den skrivelse vi nyligen erhållit från
Tyska röda korset i den Tyska Demokratiska Republiken betr.
major Heinz Hinkeldein.

Fotokopia av skrivelsen översändes till tidskriften Året
Runt-Vårt Hem, Åhlén & Åkerlunds Förlag, den 4 oktober. Vi
meddelade tidskriften, att vi var beredda att förmedla de
kompletterande uppgifter som kunde lämnas betr. vederbörande.
Några dagar senare blev vi uppringda av fru Oljelund som
relaterade den historia jag återgav vid vårt telefonsamtal
i lördags.

DEUTSCHES ROTES KREUZ

in der Deutschen Demokratischen Republik

ZENTRALAUSSCHUSS

Ausw. Angelegenheiten
Suchdienst

DRESDEN A 1 , 27.9.55
KAITZER STRASSE 2 Da/Ko
RUF 44157

An das
Schwedische Rote Kreuz
S t o c k h o l m

Sehr geehrte Herren!

Erlauben Sie uns bitte, Ihnen mitzuteilen, dass die Zeitschrift "Äret Runt - Vart Hem" , Stockholm Va , Sveavägen 53, bei uns nach einen Angehörigen der ehemaligen deutschen Wehrmacht, Major Heinz Hinkeldein, angefragt hat.

Wir wären Ihnen sehr zu Dank verbunden, wenn Sie der Zeitung davon Nachricht geben wollten, dass es für unsere Ermittlungen notwendig ist, die genauen Personalien des Herrn Hinkeldein zu erfahren sowie jene Informationen, welche sonst noch für die reibungslose Bearbeitung einer Suchanzeige notwendig sind.

Weiterhin wäre es zu empfehlen, wenn uns die Zeitung mitteilen wollte, welche sonstigen Stellen bereits hinsichtlich Herrn Hinkeldein befragt wurden.

Mit vorzüglicher Hochachtung

(Davall)
Hauptreferent

Utdrag av bil. t. hbr fr. Bonn 17/10-55.
(samtal med Rensinghoff)

- - - - -
Utan att jag frågade om det, berättade Rensinghoff villigt om vilka fångarna varit i granncellerna och meddelade, att i cellen 149 suttit majoren von Hinkeldey och f.d. tyske ministern i Finland, Zechlin, samt en Telegraf-
oberinspektor Laaman. Av dessa hade Zechlin vistats med Rensinghoff hela tiden under det att de båda övriga ut-
bytts av generalen Piekenbrok och Sonderführern Waschkau.
- - - - -

Hinkeldey

Utdrag av bil. till Bonn 21.10.55.
(samtal med Wallenstein)

- - - - -

Då Wallenstein intogs i Lefortovskaja var "beläggningen" i cellerna följande:

cell 130	Mohrmann och Pörtzgen
cell 131	2 italienare (genom frågor fick jag fram Ronchi men icke De Mohr),
cell 132	som tidigare nämnts Wallenstein och Supprian,
cell 133	Rantzau och Rensinghoff,
cell 134	Hinkeldey, general Piekenbrock och en Sonderführer, vars namn Wallenstein glömt.

Vid slutet av 1945 eller eventuellt i början av 1946 hade cell-fördelningen stabiliserats och därefter försiggick inga större förändringar förrän hösten 1947. Den situation som rådde i den aktuella flygeln i Lefortovskaja härefter utvisar den bifogade skissen. Wallenstein meddelade att Supprian utflyttade från cell 132 och att Wallenstein därefter delat cellen med Rantzau och Rensinghoff. I cell 133 (enligt Wallensteins numrering) satt Hinkeldey och Laaman. I cell 131 satt ryssar. Wallenstein hade inga förbindelser med cellerna i 1. Stock. Vad Wallenberg beträffar, meddelade Wallenstein, att denne satt i cellen snett ovan till vänster i 3. Stock. Wallenstein hade icke haft förbindelse med cellen direkt över sin egen cell och icke heller med cellen snett ovan till höger.

- - - - -

Utdrag av bläckbrev från hrr Lindberg och Lundström
till kabinettssekreterare Lundberg, dagtecknat Köln den
31.10.55.

- - - - -

Vid vårt andra besök hos v. Hinckeldey bad denne
oss att vid vår återkomst till Stockholm överlämna ett
brev från honom till Fru von Dardel. Vi har överlämnat
detta brev till Legationsrådet Göransson. Brevet är ej
förseglat då v. Hinckeldey önskade att vi skulle taga
del av detsamma.

Det må kanske också tillåtas oss att i detta samman-
hang referera några av v. Hinckeldeys sypunkter sådana
de kom fram då vi med ett mera allmänt hållet samtal av-
rundade vårt andra besök, vilket från början var avsett
bli det sista.

v. Hinckeldey påpekade att det nära samband som rå-
der mellan Wallenbergs och Roedels öden i det nuvarande
läget skulle ge anledning till åtgärder av följande slag.
En aktion från tysk sida i vilken bl.a. Roedel innefattas
skulle möjligen ge till resultat uppgifter beträffande
Roedel som skulle kunna utnyttjas i senare ev. framställ-
ning beträffande Wallenberg.

- - - - -

Strängt förtroligt

P.M.

angående samtal med major Heinz-Helmut von
Hinckeldey, född 25 januari 1914, Biebricher
Allee 31, Wiesbaden.

von Hinckeldey besöktes vid tre skilda tillfällen den 20, 21 och 28 oktober 1955. von Hinckeldey hade telegrafiskt underrättats om vårt besök genom sin broder, bankdirektören Joackim Hans von Hinckeldey i Solingen. Vid vårt första besök berättade von Hinckeldey spontant och ivrigt om sin fångenskap och vad han under denna erfårit beträffande Wallenberg. Vid det andra samtalet följdes en mera fast linje i avsikt att dels komplettera vissa tids- och lokaluppgifter, dels fördjupa samtalet kring de avsnitt, som direkt berört Wallenberg. Det tredje samtalet, som kom till stånd en vecka senare, var en följd av besöken hos Gustav Richter, von Bentivegni och Förzgen, vilka lämnat uppgifter angående bl.a. lokaliseringen i Lefortowskaja, vilka krävde komplettering av von Hinckeldey. Detta besök gav oss anledning taga upp frågan om journalisten Järborge telefonsamtal med von Hinckeldey, vilket redovisats i särskild P.M.

von Hinckeldey visade under våra samtal den största förståelse för vårt arbete. Han gav intryck av att trots sin långa fängelsevistelse vara psykiskt mycket vital. I fråga om de tids- och lokaluppgifter, som von Hinckeldey lämnade, underströk han upprepade gånger, att de måste tagas med reservation för felaktigheter till följd av den långa tidsrymd, som förflutit. von Hinckeldey försökte genomgående konstruera fram de tids- och lokalan- givelser han lämnade. De bifogade skisserna är i huvudsak byggda på de uppgifter von Hinckeldey lämnat.

Santalet den 20 oktober 1955.

von Hinckeldey berättade, att han under tjänstgöring hos general Garbea blivit tillfångatagen i Bukarest den 1 september 1944. Han internerades i en skola utanför staden. Där sammanträffade han bl.a. med Roedl. Han fördes därefter med flyg till Moskva, dit han anlände den 27 september. Med samma transport följde även Rantzau och Rensinghoff. von Hinckeldey insattes i Lefortovskaja, cell 149, 2:e Stock. I denna cell vistades han fram till april 1948 med undantag för kortare sjukhusvistelser. Efter att i slutet av augusti 1948 ha fått sin dom, fördes han till Wladimir.

von Hinckeldey lämnade följande namnuppgifter på de personer, som samtidigt med honom suttit i cell 149 och de kringliggande cellerna.

Cell 149: satt här von Hinckeldey tillsammans med Waschkau och Laarmann. Medan von Hinckeldey och Laarmann satt kvar i cellen fram till 1948, fördes Waschkau därifrån den 21 juni 1945. von Hinckeldey har senare erhållit upp-

gift om att Waschkau vid detta tillfälle fördes till Butyrka-fängelset. Under månaderna juli - september 1945 vistades dels Pickenbrock dels Zeehlin i nu nämnda ordning i cellen, c:a 6 veckor vardera. Efter sistnämnda tidpunkt var von Hinckeldey och Laarmann ensamma i cellen fram till den 20 april 1947, då överste Dietl infördes i cellen.

Cell 150: I denna satt Rantzau, Rensinghoff och Wallenstein. I samband med att von Hinckeldey nämnde Wallensteins namn varnade han för Wallenstein. Det kan, menade von Hinckeldey, ej uteslutas att Wallenstein går ryssarnas ärenden.

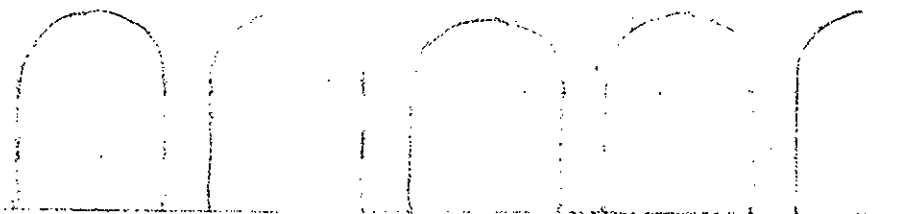
Cell 153: I denna cell satt Supprian.

Cell 148: I denna satt Gerstenberg och Ziervogel. von Hinckeldey hade under sin tid i Lefortowskaja ej haft kontakt med dessa. Han hade erhållit denna uppgift först i Wladimir.

Beträffande cellerna i 3:e Stock lämnade von Hinckeldey följande uppgifter. I cellen ovanför 149 eller i någon av cellerna nordost om denna satt Wallenberg och Roedl. (En förklaring till von Hinckeldeys tveksamhet beträffande vilken cell Wallenberg suttit i framgår av hans nedan lämnade uppgifter rörande knackningstekniken.)

Till följd av att von Hinckeldeys säng var placerad intill den vägg, som gränsade mot cell nr 150, kom hans knackningsförbindelser att följa den mellanliggande väggen. Denna vägg utnyttjades i våningen ovanför av Roedl och Wallenberg. Det kan emellertid, framhåll von Hinckel-

dey, också vara så, att Roedl och Wallenbergs knackningar kommit från en längre bort liggande ocellvägg. Ljudet av knackningarna har sedan fortplantats i sidled genom de(t) mellanliggande valvet(n) som utgjorde taket(n) i cellerna.

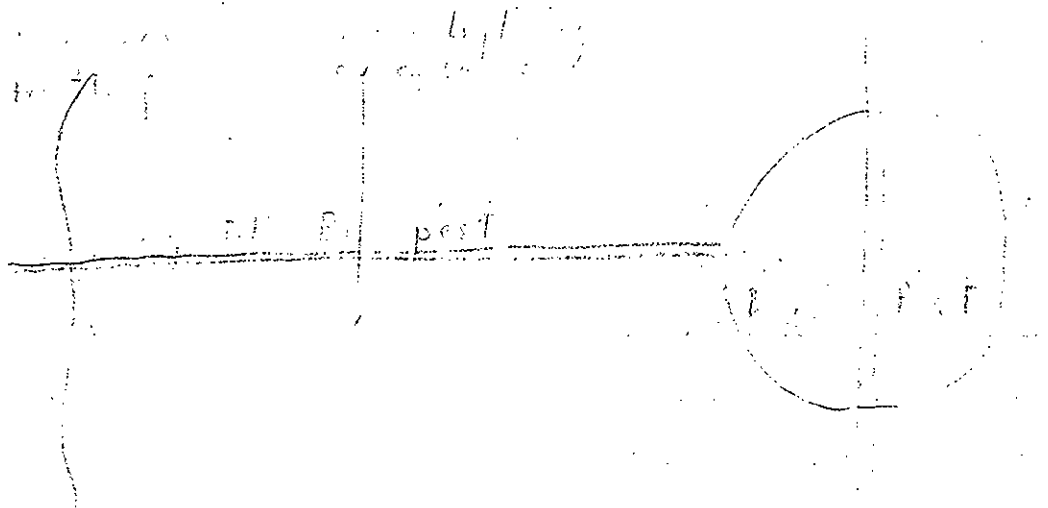
von Hinckeldey berättade, att han huvudsakligen korresponderade med Roedl. Vid dessa förbindelser mellan cellerna hade man som regel lämnat uppgifter om aktuella händelser inom fängelset; angående förhör o.dyl. Man hade dessutom utbytt adresser och överenskommit, att den som föret blev frigiven skulle underrätta de övrigas anhöriga. Adresserna hade i Lefortowskaja med hjälp av avbrända tändstickor skrivits upp på tyglappar, vilka cytte in i lock- eller kavajärmarna. I Wladimir företorde man dessa adresser till följd av de där ofta återkommande noggranna visiteringarna.

Det så vitt von Hinckeldey vet hade det sista meddelandet från Roedl sänts till Rensinghoff. Det lød: "Wir kommen weg", detta meddelande hade Rensinghoff vidarebefordrat. I detta sammanhang nämnde von Hinckeldey, att

varje cell, undantagsvis enstaka fångar, hade en särskild anropnings- eller svarssignal med vars hjälp man kunde kontrollera avsändarens resp. mottagarens identitet.

Beträffande de rent personliga uppgifter, som von Hinckeldey kunde erinra sig, ha fått från Wallenberg berättade von Hinckeldey följande.

Wallenberg hade hunnit lämna Budapest, innan staden inneslöts av ryssarna. För att undsätta de i Budapest instängda tyska trupperheterna genomförde tyskarna en genombrytning, vilken följde vägen in mot staden (se skiss).

Trots varningar begagnade sig Wallenberg av denna möjlighet att ta sig tillbaka till staden. Innan han hunnit dit, bröts emellertid den av tyskarna upprättade förbindelsen. Orsaken till Wallenbergs önskan att ta sig in till staden, kunde von Hinckeldey inte erinra sig. Han trodde att Wallenberg skulle hämta viktiga handlingar. Så vitt von Hinckeldey visste, var Wallenberg ensam vid detta tillfälle. Denna redogörelse hade von Hinckeldey fått direkt av Wallenberg i form av knackningsmeddelande.

von Hinckeldey berättade vidare, att Wallenstein i september eller oktober 1946 hämtades för undersökning, varvid han medförde sin fängelseutrustning, vilken kontrollerades mot det kvitto som tidigare utfärdats. Det var regel, att en fånge fick genomgå denna procedur, när han skulle avföras från fängelset. Wallenstein hade emellertid förts tillbaka till sin cell. von Hinckeldey framförde som sin teori, att fängelsepersonalen misstagit sig på namnen Wallenstein och Wallenberg, och att denna händelse skulle kunna sättas i förbindelse med Wallenbergs förflyttning från cellen i B:e Stock. Rörande tidpunkten i detta fall underströk von Hinckeldey, att hans uppgifter var mycket osäkra. Den långa tid, som förflutit, gjorde varje mer exakt tidsangivelse omöjligt.

Under sin vistelse i Wladimir fick von Hinckeldey av en finsk medborgare, vilken under ett besök i Moskva 1948 såsom medlem i en finsk handelsdelegation tillsammans med tre andra finnar häktats och anklagats för spioneri, höra, att aktioner hade vidtagits från svenska regeringens sida rörande Wallenberg. Dessa aktioner skulle ha företagits under åren 1946-47.

På förfrågan om von Hinckeldey vid något tillfälle kommit i kontakt med eller hört talas om andra svenska medborgare under sin fångenskap, svarade von Hinckeldey, att så inte var fallet. von Hinckeldey förklarade också, att han ej vid något tillfälle förhört beträffande sin kännedom om Wallenberg. von Hinckeldey lämnade vidare följande uppgifter av mera allmänt intresse. Bakgrunden

till alla de domar, som föll 1948 och de följande åren, vilka domar i regel uppgått till 25 års fängelse eller straffarbete, sannolikt var ett initiativ, som Stalin tog. Denne skulle ha fordrat en förklaring på varför inga åtgärder vidtagits mot de tyska krigsförbrytarna, vilka så ofta förekommit omnämnda i propagandan. Följden härav blev, att Beria samlade ihop alla tyska krigsfångar, vilka satt i skilda fängelser, och dömde dessa på administrativ väg, s.k. "Fernurteil".

von Hinckeldey nämnde också, att ryssarna fr.o.m. 1947 började göra upp förteckningar över de fångar, som avlidit. Tidigare hade ej någon som helst registrering i detta avseende skett.

Den 1 december 1953 skildes de olika fångkategorierna. Det innebar, att de ryska fångar, som hittills suttit i samma fängelse som krigsfångarna, fördes till särskilda fängelser eller avdelningar inom resp. fängelser.

Santalet den 21 oktober 1955.

Tidsangivelser:

Lefortowskaja 20 september 1944 - 8 september 1948.

cell 149	20.9.1944 - mars 1948
140	mars 1948 - 27.4.1948
20	27.4.1948 - slutet av juli 1948
190	slutet av juli 1948 - 31.8.1948
3:e St.	31.8.1948 - 8.9.1948

20 september 1944 anlände von Hinckeldey till Moskva och insattes i Lefortowskaja, cell 149.

I mars 1948 fördes von Hinckeldey till cell 140

(141?), där han satt till den 27 april 1948. (von Hinckeldey var vid detta tillfälle ej fullt säker på om denna cell hade nummer 140 eller 141.) Orsaken till denna förflyttning var, att målningsarbeten pågick i den delen av korridoren, där cell 149 var belägen.

27 april 1948 fördes von Hinckeldey till cell 20 i par-terre-våningen. I slutet av juli 1948 fram till 31 augusti samma år, då han erhöll meddelande om sin dom, satt han i cell 190. Cellerna i den avdelning, där cell 190 låg, kallades "Die Anklage-Zelle" och användes för de fångar, vars fall var under behandling.

31 augusti 1948 fördes von Hinckeldey till en större cell i 3:e våningen, där han satt i 8 dagar tillsammans med ett 10-tal ryssar.

8 september 1948 fördes han till Vladimir. Han anlände dit den 9 september.

Cellkamraterna:

Cell 140: (141?) von Hinckeldey, Laermann och Dietl flyttades i mars 1948 till cell 140. Då von Hinckeldey den 27 april 1948 flyttades från cell 140 till cell 20, blev de båda andra kvar i cellen. Huruvida dessa båda senare flyttades tillbaka till cell 149, visste ej von Hinckerdey.

Cell 20: I denna satt von Hinckeldey tillsammans med en ungersk överste vid namn Bartha. Enligt vad von Hinckeldey senare erfarit, har denne utlämnats till de ungerska myndigheterna.

Cell 190: Då von Hinckeldey fördes till denna cell,

Sanns redan Bergemann och Skattula där. Under den tid von Hinckelley satt i cell 190, utbyttes Bergemann mot Rensinghoff.

Utöver de här uppräknade cellkamraterna nämnde von Hinckeldey ytterligare några namn:

General Spalke och tolken Divisch, Mannsfelderstr. 20 (27), Wilmerdorf, Väst-Berlin, hade suttit i den del av fängelset där cellerna 102 - 112 låg. Fångarna i denna del av fängelset borde enligt von Hinckeldey ha haft möjlighet titta ned på rastgården och alltså kunnat iakttaga de övriga fångarna.

Lantbrukaren von den Beckenhoff, Erke/Dortmund och underofficern Haus, Urdingen, am Rhein (am Krefeld). Dessa båda satt i cellen under 150. Beckenhoff var en av de ivrigaste knackarna och har med all säkerhet stått i förbindelse med Wallenberg - Roedl. Beckenhoff och Haus hade båda suttit i Suchanowo (ett gammalt kloster utanför Moskva). Då det var platsbrist i Lefortowskaja, fördes fångarna för kortare tid över till Suchanowo. Dessa uppgifter har von Hinckeldey erhållit i Wladimir.

von Stritzky. Med denne sammanträffade von Hinckeldey under transporten till Friedland. von Stritzky hade bl.a. suttit i cell 198.

Knackförbindelserna.

Utöver vad som von Hinckeldey tidigare meddelat beträffande dessa, nämnde han, att knackförbindelser med granncellerna upprättades efter några dagar. Ungefär en månad senare upprättades förbindelserna med Roedl och

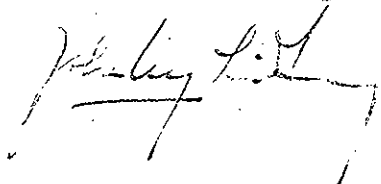
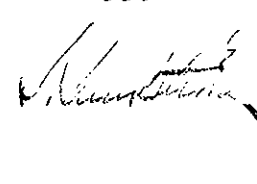
Wallenberg. Härvidlag reserverade sig emellertid von Hinckel-
dey, i det han hänvisade till Rensinghoff, vilken stått i
ständig förbindelse med Roedl. Rensinghoff och Roedl kün-
de varandra sedan tidigare. De var bl.a. då med varandra.
Den enda mera preciserande uppgift med avseende på tids-
faktorn framkom då von Hinckeldey nämnde, att Zechlin
under sin vistelse i cell 149 berättat om familjen Wal-
lenberg, vilken han kände till sedan tidigare.

Beträffande de meddelanden, som sändes cellerna emel-
lan, framhöll von Hinckeldey, att dessa mera sällan var
personliga. De framfördes som regel i vi-form. På fråga
vem som av Roedl - Wallenberg varit den som stått för
meddelandena, framhöll von Hinckeldey, att detta sanno-
likt var Roedl. von Hinckeldey påpekade dock, att
Wallenberg ofta sänt meddelanden. Han uttryckte i detta
sammenhang sin förvåning över att Wallenberg så väl
behärskade tyska språket.

von Hinckeldey hade sammanträffat med de av honom
nämnda personerna, utöver cellkamraterna, i följande
fall:

- 1) i Wladimir med Rensinghoff och Supprian
- 2) i Friedland med von Stritsky
- 3) i Wiesbaden med Pörzgen.

Köln den 29 oktober 1955.

Utdrag av bil. till Bonn 3.11.55.

(samtal med Hermann Pörzgen)

- - - - - (Lefortovskaja)

Beträffande placeringarna i granncellerna uppgav
Pörzgen följande:

Cell 152. Supprian tillsammans med två italienare.

Cell 151. Wallenstein, Rensinghoff och Rantzau.

I de bortom dessa liggande cellerna satt bl.a. von Hinckel-
dey, ungraren Simon och generalen von Tschamer, vilken sena-
re avrättats. Pörzgen kunde inte närmare ange i vilka celler
desse suttit.

- - - - -
Pörzgen kompletterade de tidigare av von Hinckeldey
och Richter lämnade uppgifterna om lokaliteterna i Vladimir.

- - - - -

n. Hinkeldey -

Utdrag av bil. till hbr fr. Bonn 14.11.55.

(samtal med Rensinghoff)

----- (Lefortovskaja)

Cell 189 (188). Här satt Rensinghoff tillsammans
med von Hinkeldey och Katulla till slutet av september
1948, då Rensinghoff blev dömd.

N. Winkelley

Strängt förtroligt.

P.M.

angående samtal med köpmannen Heinrich Günter
Waschkau, född den 6/2 1908, Gartenstrasse 8,
Bad Pyrmont.

Waschkau besöktes lördagen den 5 november 1955 på
Versorgungskrankenhaus i Bad Pyrmont.

På fråga om Waschkau under sin fångenskap i Sovjet-
unionen hört talas om att någon svensk befann sig i fången-
skap där, förklarade han, att han vid ett tillfälle hört
berättas om en svensk, vars namn han dock numera ej kunde
erinra sig. Detta hade ontalats för honom troligen i febru-
ari eller mars månad 1955 i lägret Tuhurubai - Hura,
Karaganda 419/4 - 1. Waschkau hade vid detta tillfälle be-
funnit sig i ett mindre sällskap. Vem i sällskapet som var
sagesmannen kunde han ej med säkerhet erinra sig. Han
trodde att det var diplomingenjören Karl Butter, tidigare
anställd i Heinkelverken (brodern är f.n. konstruktionschef
där). Butter var den ende i sällskapet som Waschkau kunde
namnge och han menade, att om Butter inte var den som

lämnat uppgiften om svensken, skulle han li: väl kunna ge uppgifter om sagesmannen.

Från samtalen kring svensken kunde Waschkau erinra sig följande.

Svenskens fader skulle i Sverige vara engagerad i stor-industriellt sammanhang. Han själv skulle vid besök i Berlin blivit tillfångatagen i ostsektorn. Han hade därefter förts till en stor villa, där han blivit mycket väl omhändertagen. Tyssarna skulle under denna tid ha försökt förmå honom arbeta för deras räkning. Då han ej var villig till sådant samarbete blev han efter hand förd till ett läger.

På vår fråga om Waschkau kunde närmare ange vilket läger svensken förts till och vid vilken tidpunkt detta hade skett, svarade Waschkau med att hänvisa till ovannämnde Butter.

Enligt uppgift av von Hinkeldey skulle Waschkau suttit tillsammans med denne i en cell i Lefortowskaja under åren 1944/1945. Vi frågade därför Waschkau om denne vid något tillfälle suttit i Lefortowskaja. Han bekräftade då von Hinkeldeys uppgift att han suttit i detta fängelse från september 1944 till i juni 1945. Waschkau kunde ej erinra sig cellnumret eller i vilken våningsplan cellen var belägen. På vår fråga om Waschkau under denna tid hört talas om någon svensk som samtidigt skulle ha suttit i Lefortowskaja, svarade han, att så var inte fallet. Utöver sina cellkamrater von Hinkeldey och Laarmann kunde Waschkau endast erinra sig följande personer, vilka vid denna tid suttit i samma cellrad. von Rantzau, Beckerle och general von Tschammer und Osten.

Waschkau kunde inte erinra sig, att man vid denna tid haft någon förbindelse med cellerna ovanför.

Waschkau har ej vid något tillfälle under förhör blivit tillfrågad om någon svensk.

Köln den 11 november 1955.

Johny Lindberg *A. K. K. K.*

Utdrag av ch. till besk. Köln nr 10, 21.1.56.

Secundo. Wallensteins och Hinckeldeys namnteck-
ningar kunna bevittnas av Kalhorn och Lundström.

Hinckeldey

Avskrift av strängt förtroligt handbrev
från sekreterare Lorentzon till kriminal-
assistent Lundström, p.t. Köln, dagtecknat
den 21.1.56.

U t d r a g .

Härmed översändes utkast på tyska till vittnesmål
att avgivas av Gustav Richter, Ernst Wallenstein och
Heinz-Helmuth Hinckeldey. Till Wallensteins och Hinckel-
deys vittnesmål finnas fogade gula lappar med vissa
frågor och synpunkter, som Lindberg skrivit.

Det är av vikt att Du medtager kopior av de Mohrs,
Supprians och Mohrmams vittnesmål, så att även de nu
översända vittnesmålen få samma typografiska utformning
som de tidigare avgivna samt att vederbörande ser att
dessa varit villiga att underteckna.

Strängt förtrolig.

P. M.

angående samtal med tyske medborgaren, förre majoren Heinz-Helmut von Hinckeldey, hållet på Versorgungskrankenhaus i Bad Tölz den 29 januari 1956.

Utöver de uppgifter von Hinckeldey lämnat i sin med namnunderskrift bekräftade utsaga meddelade han följande.

I Lefortovskaja-fängelset lärde sig fångarna varandras namn och adress utantill eller skrev upp sådana uppgifter på linnelappar. Von Hinckeldey kände till, att Roedel hade skrivit sådana uppgifter på en linnelapp, som han sytt in i ärmen på sin jacka. Denna lapp blev emellertid vid något tillfälle upptäckt.

Von Hinckeldey var ej vid något tillfälle i förhör angående Wallenberg.

Enligt von Hinckeldey skall Dietl och von Rantzau troligen vara döda. Den senare skulle ha avlidit i Inta. Angående von Rantzau torde en österrikisk medborgare, f.d. översten Robert Tarbuk, Gärthnerstrasse 10, Linz a/Donau, kunna lämna upplysning. Det kan nämnas, att Tarbuks broder uppgivits vara en mycket känd automobilhandlare i Wien.

Von Hinckeldey omtalade vidare, att general Stahel troligen avlidit i Wojkovo i november 1955. Kroner har troligen avlidit i Wladimir. Vidare är Röstel och Tillessen också troligen avlidna.

Beträffande de fångar, som suttit i den cell, som låg under von Hinckeldeys cell upplyste han, att Haus varit underofficer och nu bosatt i Uerdingen och att dennes cellkamrat von dem Böckemhoff skulle vara återvänd under adress Erke bei Dortmund.

Beträffande den upprättade redogörelsen om Lefortovskaja-fängelset hade von Hinckeldey erinringar att lämna i följande avseenden.

De nämnda ryska officerarna Weindorf, Daniel och Solowov utgjorde en förhørsavdelning, till vilken hörde även majorerna Kobljanski och Asinkretow. Alla tillhörde "Innenministeriums Büro für Gegenspionage".

Lefortovskaja-fängelset låg intill en statlig motorprovvningsanstalt.

Vakterna i fängelset hade inga sittplatser utan fick ständigt vara i rörelse under sin tjänstgöring.

Mellan flyglarna fanns i varje etage ett stort fönster, som hade de ungefärliga dimensionerna 3 x 4 meter, indelat i smårutor. Utanför dessa fönster fanns en brandstege, som längst ned var omgärdad med en trälåda omkring vilken taggtråd var anbringad.

Var 10:e dag fick fångarna bada, då en liten tvålbit utdelades.

Toalettvål fick man i övrigt blott var annan månad.

A.gående fångarnas förflyttningar uppgav von Hinckeldey, att man ej kunde finna något system härvidlag. I en del celler utbyttes fångarna ofta, medan andra fångar fick sitta tillsammans under lång tid.

Slutligen riktade von Hinckeldey uppmärksamheten på en artikel i den i Wien utkommande veckotidningen "Die Wochenpresse" Nr. 49 av den 3.12.1955 (sid. 10). I denna artikel lämnar en återvänd fånge, Dr. Raphael Spann, uppgifter om Wallenberg.

Von Hinckeldey har gjort ett utdrag ur artikeln och därifrån antecknat:

OIn diesen Tagen erfahre ich auch vom Schicksal des schwedischen Diplomaten Wallenberg. Jahrelang lebte er als Schützer der Unterdrückten in Budapest, half, wo er konnte, stellte immer wieder Schutzpässe für Verfolgte aus. Hunderte von Menschen verdanken ihm ihr Leben. Die Russen lohnten seinen Einsatz schlecht. Als sie 1945 die ungarische Hauptstadt eroberten, nahmen sie den Schweden fort. Jahre später sitzt er immer noch in der Lubljanka."

Bad Tölz den 29. januari 1956

u/ S. Lundström

u/ Kurt Kalhorn

P. Hinckeldey

Avskrift av strängt förtroligt handbrev
från legationsrådet Damgren till sekreteraren
Lorentzon, dagtecknat Bonn, p.t. Köln den
1 februari 1956.

I anslutning till dagens meddelande i särskild ordning rörande Zechlin ber jag till komplettering av min P.M. den 22 februari 1954 (bil. till handbrev Kumlin-Jarring 24.2.54) härmed få säga, att Hinckeldey givetvis vad fallet Wallenberg beträffar måste anses vara ett betydligt säkrare vittne än Zechlin, som ju var mycket medtagen av vad han fått gå igenom under den långvariga fångenskapen i Ryssland. Det visade sig också av ett senare samtal, som jag själv haft med överstelöjtnanten Artur Lenz (se bil. till handbrev Kumlin-Jarring 8.3.54), att Zechlin på en punkt, nämligen i fråga om orten, där han sammanträffat med Lenz, haft en oriktig minnesbild. Jag hade emellertid av mitt samtal med Zechlin - såsom man nog kan utläsa ur avfattningen av min P.M. - ett ganska bestämt intryck av att hans vetskap om Wallenbergs vistelse i Lefortovskaja var förstahandskännedom och ej någon sammanblandning med vad han före återkomsten till Tyskland hört av Mohrmann.

Om emellertid så skulle vara, att Din fråga närmast ställts med tanke på fallet Lundgren, så vill jag till vad som i min P.M. den 22 februari 1954 satts på papper för ordningens skull tillägga, att ifrågavarande passus exakt återger vad Zechlin sade mig och vad som uppenbarligen var allt som han vetat eller var i stånd att minnas. Vi hade nog således ej haft någon utsikt att få Zechlins utsaga kompletterad av honom själv, därest han nu skulle ha varit i livet.

n. 21. dec

Utdrag av hbr fr. Lundström p.t. München till
Lorentzon, dagtecknat 3.2.56.

- - - - -

Under åberopande av vårt telefonsamtal denna dag
översändes samtidigt underskrivna och vidimerade ut-
sagor från .

Major Heinz-Helmut von Hinckeldey,

- - - - -

v. Hinkel-dey

Utdrag av bil. till hbr Lundberg-Tamm, Berlin, 9.2.56.

Utifrån de ovan angivna vittnesmålen kan följande rekonstruktion göras:

Cellerna 151-149 utrymdes i mars 1948 och de fångar som satt där infördes till cellerna i motsatta delen av korridoren (cellerna 140-142). Anledningen till förflyttningen var målningsarbeten. Enligt uppgift av v.Hinkel-dey skall cellerna 140-142 ha varit nymålade, när han och hans kamrater kom dit.

(Skiss med cellerna, se kronol.dossier nr XXIII)

Följande personers utsagor överlämnades:

1. Gustav Richter
2. Karl Supprian
3. Claudio de Mohr
4. Claudio de Mohr och Karl Supprian
5. Heinz-Helmut von Hinckeldey
6. Ernst Wallenstein
7. Willi Bergemann
8. Horst Kitschmann (K:s förbehåll ang. Auswärtiges Amts
tillstånd överlämnades icke)
9. Anton Mohrmann
10. Wilhelm Mohnke
11. Bernhard Rensinghoff (R:s förbehåll ang. Auswärtiges Amts
tillstånd överlämnades icke)
12. Erhard Hille
13. Ernst Huber
14. Franz-Eccard von Bentivegni
15. Rudolf ten Hompel
16. Joachim Vorwerk
17. Gotthold Starke
18. Hans Erich Voss

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

v. Hinckeldey

Utdrag ur P.M. 24.10.56 (ang. Schöggel)

För att underlätta kollationeringen
av Schöggels uppgifter om Vladimir-
fängelsets utseende bifogas en av hono-
i all hast upprättad skiss över de
olika fängelsebyggnaderna, där siff-
rorna ange numret på respektive cor-
pus. Vidare bifogas en exaktare skiss,
som vi fäster större tilltro till och
som vi upprättat med ledning av upp-
gifter från majoren von Hinckeldey.

(se XXII, Bm
3/II)

1234

Utdrag.

P.M.

över samtal med Franz Hawlik angående Otto Schöggel
den 28 oktober 1956.

Det kan dock redan nu nämnas, att Hawliks skiss i stort sett överensstämmer med Hinkeldeys' ritning. Hawlik visste dock icke att sjukhuset kallades Corpus II utan trodde detta vara beteckningen på den bakom sjukhuset liggande byggnaden, vilken han för övrigt till att börja med placerade på fel plats. När Hawlik sedan fick se Hinkeldeys' skiss (givetvis utan att jag avslöjade vem som ritat den), bekräftade han, att denna var riktig, dock med det undantaget, att väderstrecken vore felaktigt angivna.

1235

2
v. Hinckeldey
Bil. Wien 168/57

P.M.
ang.samtal med Heinrich Jancsy

I juni 1954 hade Jancsy kommit till cell 20 (Vladimir) och där träffat generalen Rattenhuber, överstelöjtnanten Rudolf Paltzo, majoren i generalstaben H.H.von Hinckeldey, kaptenen Edvard Bretthauer, österrikaren Werner Scheider (numera bösatt i Karlsruhe), Adam Uibl (troligen cellspion), österrikaren Jakob Schuch, österrikaren Hans Dangl (patologisk lögnare) samt schweizaren Emil Brugger. Ingen av dessa hade såvitt Jancsy kunde minnas talat om någon svensk diplomat från Budapest eller andra svenskar.

Wien den 5 mars 1957

1236

bil.hbr Lundström-Lorentzon 10.4.57

Hinkeldey

Utdrag.

P.M. ang.samtal med
generalen a.D. Maximilian de Angelis den
6 april 1957.

Jag frågade vidare de Angelis om han
kände någon tysk major vid namn von
Hinkeldey, vilket bekräftades. Med honom
hade de Angelis under senare delen av
vistelsen i Wladimir suttit tillsammans.
von Hinkeldey hade namn om sig att vara
en god iakttagare.

Bonn den 10 april 1957.

/u/ S.Lundström

Hinckeldey

Utdrag ur handbrev från kriminalassistenten Lundström
till sekreteraren Lorentzon, dagtecknat Bonn den 10.4.57

Vidare sökte jag i Solingen bankdirektören Joachim Hans von
Hinckeldey. Han hyr nu en våning där under adress Elisenstrasse 7,
men är under vardagarna i tjänstgöring vid Rhein-Ruhr-Bank i
Gütesloh, varför jag ej kom i kontakt med honom. Jag lyckades dock
inhämta, att brodern, f.d. majoren Heinz-Helmut von Hinckeldey,
numera vistas i USA.

W. Hinkelday

Utdrag ur strängt förtroligt handbrev
från krim.ass.Lundström till sekr.
Lorentzon, dagtecknat Frankfurt am Main
den 16.4.57

Av Palzos syster fick jag veta, att major
von Hinkelday, som nu är anställd i Bundeswehr,
i USA genomgår en kurs och beräknas återvända
till Västtyskland i nästa månad.

v. Hinkeldey

Utdrag ur handbrev från kriminal-
assistenten Lundström till sekreteraren
Lorentzon, dagtecknat Dortmund den
25.4.57

(Strängt förtroligt)

På vägen till Dortmund besökte jag bank-
direktören Joachim Hans von Hinkeldey i
Gütersloh. Han uppgav, att hans broder, Heinz-
Helmut, beräknas återkomma från USA till Wies-
baden någon av dagarna 5-7 maj 1957. Jag bad
att till honom få framförd vår önskan om ett
sammanträffande och att meddelande om lämplig
tidpunkt härför skulle lämnas till Leifland,
vilket bankdirektören lovade ombesörja.

v. Hinckelley

Bil. skr.fr. gk New York 25.4.57

Utdrag.

P.M.ang.samtal med
Wilfred Cumish

Cumish angav vistelse i följande celler i
nedan nämnd ordning:

(1952) 45 Här satt Cumish tillsammans med
tysken Hinckeldey.

V. Hinkeldey

Utdrag.

Bil.hbr Lundström-Lorentzon 14.5.57

Strängt förtrolig

P.M.

angående samtal med tyska medborgaren översten (a.D.) Rudolf P a l t z o , född 1904, hållet i dennes bostad i Kaisers-lautern, Ottostrasse 20, söndagen den 28 april 1957.

Paltzo förklarade, att han först i Wladimir, sedan han där 1949 kommit att få dela cell med major Heinz-Helmut von Hinkeldey, av denne fått reda på, att Wallenberg skulle ha hållits fången i Moskva.

Från mars 1949 hade Paltzo major Heinz-Helmut von Hinkeldey som cellkamrat. Någon tid efter det att de kommit tillsammans, talade von Hinkeldey om, att han i Lefortovskaja-fängelset haft knackningsförbindelse med Wallenberg.

Paltzo hade under fångenskapen ej hört något ytterligare om Wallenberg och kan ej erinra sig något, som tyder på att Wallenberg kunnat hållas fången i Wladimir.

I Wladimir var Paltzo aldrig inne i corpus II. Major von Hinkeldey var däremot där troligen under 1950, då han undergick en blindtarmsoperation.

Hamburg den 14 maj 1957.

/u/ S.Lundström

Utdrag

v. Hinckeldey
Bil. Skr.fr.GK New York 23.5.57

V.P.M.
angående samtal med Mr. Wilfred Cumish.

Cell 45. (Vladimir) Efter någon tid^{x)} över-
fördes Cumish till denna cell, där han
satt tillsammans med Hinckeldey och Pel-
konen (vilken Cumish tog för major i
tyska armén).

x)(1949/50)